

Läsning under julen

59 C Br. 1885

LÄSNING under julen

Roman
Sv.
(Pn.)
1885

Kungl. biblioteket

0 0000 000042516

Skrifter för folket. * * *

Historier o. Berättelser m. m.
N:o 44.

Läsning under Julen.

Jul-Gröten

eller

Den glada Julastonen 1799
i armodets boning fast ingen hwiter gröt.
(Sann händelse)

Sagan om Lasse Ryd,

om hans högst förwånande äfventyr under tvenne
Julnätter, af Jul. — son.

Julbocken.

En verklig tilldragelse.

Julgranen

samt

Grötrim på Julastonen.

Westerwik.

C. D. Etblad & Comp. 1900.

SU Saml
Roman
SU.
(Br)
o
1885

Jul-Gröten.

Maria. Få vi söt gröt i afton mamma? sade den lilla Maria till sin goda mor, den fattiga Clara.

Callé. Ger mamma oss söt gröt i qväll, det är Julafton? ropade lille Callé.

Fredrika. Åh! när pappa lejde, sade Fredrika, då var det alltid så roligt om Julafton, då fick mamma så många Sullklappar, och min syster och jag så vackra kläder.

Callé. Och jag så många lekaker och så mycket annat.

Clara Beträktade sina små, en tår föll från hennes ögon; men hon astorkade den hastigt och fortsatte sitt arbete. Mina barn! sade hon, jag skyndar mig att få färdig min slem; jag slutar den snart och för betalningen skall jag skaffa Er söt gröt. Nu sprättode hon fort broderiet ur bågen. Fredrika hjälpte henne att plocka ur trådarna, och den granna Sullklapp, som den rika och förnäma Fru von Agio beställt hos henne, var redan invecklad i sitt omslag. Clara tog sin gamla tunna pels, kyfte sina barn och gick. Många långa gotor från Claras koja var Fru von Agios palats beläget; men isjvern, kolden och beghymren påsthyndade hennes steg. Nu var hon redan der. Fru von Agio hade nyss uppstigit från sitt kräsliga middagsbord, och Clara fick tillstånd att komma in i hennes yttersta förmak. Clara framräckte i ödmjukhet sitt arbete, och Fru von Agio betraktade hastigt den broderade flöjan, som skulle utgöra en af de 18 surpremier, ämnade åt äldsta dottern i huset.

Fru von Agio. Kors hvad ni är långsam! hvad är er arbetslön? säg fort jag har brådtom.

Clara 5 Riksdaler.

Fru von Agio. 5 Riksdaler; Ni är allt för modeste! hvarför icke 50?

Clara. Nådig Fru! begabberi är tungt för den fattiga; jag har ej förtjent det; hvad jag begär är ej obilligt jag har haft mycket arbete, jag har måst tillsätta nätterna, och denna arbetslön är det enda jag har att lifva af med mina tre barn öfver Sulhelgen.

Fru von Ngio. Ni predikar starkt, hwem har bedt er sy om nätterna? hwem rår för att ni har tre barrungar? Se här är 2 Riksdaler, ert arbete är wäl betalt; farwål, Nu förmann hon i den långa firåkan af sidersklädda rum; Clara, stum och bestört med mynten i handen och bdröswelsen i hjertat, skyndade sig från denna obarmhertiga boning. Hon gick i sorgliga tankar öfwer sin motgång och öfwerlade hur hon bäst skulle använda denna otillräckliga penning i så många behof, då hastigt en man hejdade hennes feg och påminde henne om en gammal räkning, för hwilken genast fordrades betalning. Kom här in i min bod, sade han, och betala mig de lumpna 5 Riksdaler, hwaröföre jag så ofta måst kräwa Er. Clara följde honom, för att undwika de förbigåendes uppmärksamhet, och i hopp att kunna betwela honom till tålmod. Hon föreställde honom, med nödens bewefande röst, onöjligheten att nu kunna godtgöra hans fordran, och berättade, att den lilla waluta hon fått war allt hwad hon egde. — Historier och undanslykter! skrek han och ryckte mynten ur hennes hand. Jag afskrifwer desja 2 R:dr på räkningen, och till Nyåret skall ni betala det öfriga. — Med en djup suck och med en bitter, hemsk känsla öfwer sitt hårda öde, wände den stackars Clara aldeles tomhänd hem till sin boning. Hon såg i sönstret den lilla Calle, som släsat tven från en ruta, och med längtande ögon och klappande händer, gladdede sig öfwer sin mors hemkomst. Hennes hjerta wille brista, då de tre ofstydiga, med hoppets och glädjens uppsyn, ropade alla på en gång: Mamma kommer! Mamma kommer! — Jag har ingenting kunnat skaffa er mina små, sade hon och brast i häftig gråt. Fredrika och hennes systers bjödo till att trösta hene, och gjorde min åt Calle att ej se gråt-mild ut. Stor sak, sade Maria, stor sak, söta mamma! wi ha ju likwål något att äta i aften. Wi ha ännu litet bröd qwar. Och om mamma bara inte will gråta, så skall jag äta så litet, att det skall räcka ända till i öfwer morgon. — Den som har känsla begriper lätt, att desja små ofstydigas bemödanden att trösta sin mor, war bittrare för Claras hjerta än sjelwa nöden. Hon hade inga wänner, de hade förwunnit med walmågan, ingen tillslyckt, ingen mat, ganska litet wed, och på sjelwa Julaston intet ljus. Tanken på de förflutna gladare tider gjorde hennes närwarande belägenhet ännu swårare, och hon war djupt förtvylt under känslan af den häftigaste sinnessmärta. Det började nu bli full stymning i hennes koja, och fullt mörker i hennes själ. Calle och Maria stodo wid sönstret och sågo på den högblå himmelen. Ad! hur många präktiga stjernor? sade Calle. Se Maria hur de

glittra! Och der uppe hos Gud bor pappa; är det icke sannt söta mamma? Du har sjelf sagt of det; och der tänker pappa ännu på of, och ber för of, iade Maria, Jo, om wi äro goda barn, så glömmer Gud aldrig bort of. Åh! jag skall bli så bestedlig iade Fredrika; jag skall hjälpa mamma att städa. Jag skall hjälpa mamma att fälla, iade Maria, och jag, iade lilla Calle, jag skall läsa så flitigt min lilla bön: »O Gud som hafwer barnen kär.» — Detta barnsliga jollrande ömsom sönderstet och fångnade den bedröfwade modern, men de menlösa förtröstan väckte ändtligen hennes egen. En guifta af hopp tändes i hennes hjerta, och det blef allt ljuvare i sjelfwa mörkret omkring henne. Hon stod upp gjorde en liten brasa i kalemugnen och satte sig med sina små omkring den, för att under wäntan på tiden af en torstig knapp aftenward, sjunga en wacker Zul- Psalm. Clara tog nu psalmboken och började med hjertlig andakt: Af himmels höjd han kommen är — »Godt budskap jag till eder bär!» — svarade en man i reskläder, som hastigt slog upp dörren och flög den förwånade Clara i famnen. »Åh! se Farbror Adolf,» streko de små. Åh! se swäger Adolf, ropade Clara utom sig of glädje. — Den hederlige Adolf hade varit lycklig på sin Ostindiska-resa och kom nu direkt till Göteborg att söka upp sin bestedliga swägersta, hwars enkeltillstånd och fattigdom han wid sin hemkomst fått höra.

Han lät bära in sin koffert, full med Nankin, Bomullslärster, Silkesdukar &c. åt den goda Clara och hennes barn. Godt win i slaffodret och friska pengar i bröstfickan förbytte snart sorgens hemwist till glädjens boning.

Klockan war redan slagen 7 på aftenen; men hastigt blef det ljust i huset, hjerpar från källaren och saffransbullar på bordet. Zul-gröt kunde ej fås, men den satnades icke. Glädjen hos denna lilla familj war obestridlig, och deras fölla njutningar tusensfalt större, än den Fru von Algio i sitt plats, med all sin östwerdådiga öppighet, åtnjöt Zul-aften 1799.

Sagan om Lasse Nyd.

I Östergötland ligger en gammal ruin efter ett slott som i forntiden varit mäktigt stort och ansedt. En gammal sägen gick der i trakten för omkring ett århundrade sedan, att slottet nattetid war besökt af gästor och onda andar, att ingen kunde blifwa der en enda natt. Folket trodde, att här blifwit begånget något rysligt brott, emedan ingen wågade, på hwad hwilket som helst bewissta det under jagde tid. Under sådana omständigheter börjar vår berättelse om detta slott.

Ett stycke derifrån låg byns kyrka, prost- och klostergård, samt några förmögna bönders gårdar och egendamar,

På denna tid fanns der en afkedad Smäländsk Soldat, hwilken wandrade från by till by, sökande arbete hwar han kunde finna någon af hwad slag som helst.

Nu hade ödet — eller kanske rätteligen, hans lycka — fogat så, att Lasse Nyd — så hette Smäländingen — ej hade fått något arbete i den by han sist bewisstat, utan måst fortjätta att wandra sin wäg, ämnande sig, ifall han ej finge arbete deröfver, ända till Stockholm. Till och med sjelfwa Julnatten, midt på natten, wandrade vår Lasse igenom den nyhån. noa byn, hwarest han förut ej varit. Erinrande sig att det war Julaston och kanske om några timmar Christi födelsedag, tänkte han: nu skall jag åtminstone gå till Julottan här, och kanske fram på dagen få arbete till wefan.

Så sagt påstyhndade han sina sleg för att med det forstaste få se, om tiden hade lidit så långt, att folket börjat samlas till ottan. Uppkommen på en liten backe såg han kyrkan redan wara upplyst öfwerallt; men hörde hwarken orgel eller sång. Han drog derföre den slutsatsen, att nu som bäst fortgick predikan hwarföre han tillötade sin fart med några knop.

Han stod snart framför grinden till kyrkogården och inträdde på den samma samt närmade sig kyrkodörren framför hwilken han stannade och astog den gamla utslitna uniformsmössan i det han med handen krassade sitt korpshwarta hår i ordning. Med blottadt hufwud inträdde han genom dörren, inom hwilken han stannade, troende det ej tillhörde honom, som war så trasig, att framträda längre i templet.

Till icke ringa förväning för Lasse förtade alla i kyrkan in-
 warande huiwudslupa ut. Orsaken war för Lasse alltför swår att be-
 gripa. Han honn ej heller mycket att reflektera häröfwer, ty en an-
 nan orsak förbryllade honom lika mycket som den förre. Det blef i
 första hast ett det djupaste mörker och en grafwens tyfnad. Han be-
 slöt dertföre och ansåg som bäst wara, att skyndsamt lemna kyrkan. Ge-
 mellertid kunde han ej begripa huru menniskorna kunde med en sådan
 blyxtens snobhet förwinna ur kyrkan och till och med släcka ljusen;
 då tänkte han, det alltid är wanligt att högmessian på landet börjar
 straxt efter otteången. Så inåta wore wäl ej menniskorna i denna
 trakt om några taljdankar, litet tjockare än wanligt. Mer hann han
 ej att tänka; ty till en ända ytterligare förwåning, fann han sig in-
 nestängd i kyrkan. Han knuffade, iparkade, bultade och ristade denjam-
 ma, men han stod likafullt inom henne. Nu började han att gå fram
 och tillbaka i kyrkan och trodde att han åtminstone skulle hitta dörr'n
 till iakristion. »I iakristian», sade han för sig sjelf, »skall åtminstone
 någon wara och de skola wäl släppa mig ut». Ruggad blef likwäl
 Lasse i denna förmodan. Han hwarken hittade någon sakristia eller
 blei utsläppt, hwadän han alltid fick fortjätta sin wandring. Huru
 behagligt det skulle wara för Lasse att midt på natten finna sig inne-
 stängd i en kyrka, det må läjaren sjelf föreställa sig. Omwilforligt ryste
 Lasse wid tanken härpå. Han började också ropa och strika af alla
 krafter att man måtte släppa honom ut, men af kyrkans murar erhöll
 han sin begäran upprepad, i skället för werksäld. Lasse begrundade sig
 ett ögonblick om ej händelsewis någon utwäg skulle förefinnas. Plöts-
 ligen faller han på den tanken att gå och slå ut ett fönster och på det
 sättet förskaffa sin person tillbörlig frihet. Han ser åt sidan och straxt
 upptäcker han föremålet för sin plan; återstod nu endast att werksälla
 den. Lasse är snart inne i en bänk, från hwilken han förjörer klättra
 upp i fönstret, men förgäwes. Han kunde knappast med fingerpet-
 jarne nå uthuggningen i muren för fönstret. Wid alla andra fönster
 war det likadant. Nu tog hans tålmod slut; ej kom han ut genom
 dörren, ej heller war någon i sakristian och slutligen kunde han icke
 ens komma ut genom fönsterna. En orsak till gjorde honom wresig.
 Solsnatten war bra kylig att wandra i en kyrka och endast känna
 tilluft.

Det led mot kl. 3 på morgonen och Lasse Nyd wandrade ännu
 fram och tillbaka i kyrkan, men nu alldes utom sig af raseri. Nu
 tänkte han ej på något, hwarmed han kunde skaffa sig fri, ej heller

var det lönande. Nej, Pässe svor och rasade så, att fastän det var 20 graders kyla innettropparne likväl trillade ned öfver hans panna. Han slet af sig håret, han stampade och slog ihop händerna med en ilfka som var förfärlig, allt under ett swärjande, som skulle vara omöjligt att bestrifva.

Det är alltid wanligt, att klockaren, innan Gudstjensten begynnes, går upp i kyrkan och stämmer orgelverket. När nu klockarsfar närmade sig kyrkan, hwari den eljest så raske och tappre, fastän nu modlöse Pässe Nyd befann sig, hörde han ett förfärligt swärjande, som genljöd i murarne. Han närmade sig något litet för att höra om tilläfsventyrns några tjuimar woro der och hade råkat i grät, då de skolat afslägsna sig. Till icke ringa förwåning för klockarsfar hörde han endast en röst. Ynga fönster kunde han se utslagna, så att på detta sätt hade tjuifwen icke förkassat sig inträde i kyrkan. Klockarsfar wiste derjemte alltför wäl, att ingen tjuif kunde komma in någon annan wäg, alldenskund kyrkdörren war tillstängd och ofskadd. Han faller nu på ingen annan tanke än att det säkert wore den för en tid sedan i choret begrafne egarens till det wanryktade slottet oroliga ande, som spökade derinne. Helt ängslig blef han till mods wid tanken derpå. Med blytens snabbhet hoppar han öfver kyrkogårdsmuren och är snart wid prostens lugna hem, der ingen leswande warelse, mer än en nyh uppstigen piga, synes till. Pigan hann knappt gifwa honom något swar på hans fråga om prosten wore uppstigen, före än klockarsfar rusar in till honom, helt antruten och lörsträckt ropade:

»Käre wördig Prost! Upp skynda sig!»

»Hwad är här för nojs!» skrek den wördige prestmannen i det han satte sig upp i sängen gnuggande sig i ögonen. »Hwad är å färde.

Klockarsfar redogjorde nu för hwad wi nyh omtalat, slutande med, att han icke kunde begripa antingen det war någon tjuif, eller en olycklig ande, som graferade så erbramligt. »Käre wördig Prost skynda sig! Jag är alldeles upprörd.»

Prosten tog endast på sig sina slöflar och iewapte sin nattrock om sig; i nattmössa war han förut klädd. Nu bar det af, klockaren för och prosten efter. Komna till kyrkan hörde de samma buller, som klockaren berättat. Prosten skälde af köld och försträckelse. Tre gånger satte han nyckeln i dörren, tre gånger drog han den tillbaka. Fjerde gången läste den wördige prestmannen, fastän med stor försträckelse:

»Fader wår». Sedan måtte jag wäl så mod, menade han. Han slöt »Fader wår», satte i nyckeln, men drog den åter tillbaka.

»Hur går det! Kommer jag nånsin på fri fot,» dundrade Lasse Nyd derinnanför. »För mig behöfwer I icke läsa »Fader wår».

Den förfräckte prestmannen sökte först tillkämpa sig så mycket lugn som möjligt; sedan frågade han, med en stämning, som likwäl något stötte på förfräckelse, »om det war en menni^a som war derinne?»

»Wif! är jag en menniska», utropade Lasse Nyd med en så dundrande stämning att wördig profsten räddes göra någon mer fråga, angående om föremålet war menniska. »Hwad anser I mig eljest för?» dånade det inifrån.

Något lugnad genom detta svar, öppnade profsten dörren helt litet på glänt, men Lasse slog den inart på wid gaswel. Ut trädde han nu sästade en blick, full af wrede, på de båda hwilka han ansåg som fångwaktare. Omöjligt war det nu för den gäckelmakaren att tillbakahålla ett slatstratt då han såg den nästan stelsrusne profsten wara klädd i nattrock och nattmössa, tillika med klockarfar, som stod der runkande på hufwudet, hwars beklädning han i brådskan glömt hos profsten.

«Käre gode herre!» jade Nyd skrattande till klockaren, »för all det sät på er mössan eller hatten hwilket det är ni har, och war sedan inte rädd.»

Klockaren märkte nu som först att han war barhufwud; kölden war omöjlig att tänka på i ett sådant bryderi som han besann sig.

»Hur har ni kommit in i kyrkan wid denna tid?» djerfdes klockaren ändtligen fråga.

»Inga frågor här!» utropade profsten, hackande tänderna. »Jag tycker att wi kunna bäst språka om det sedan wi komma in till mig, eller skulle jag stå här och färfyla mig. Någon tjuf anser jag dig dock icke för. Kom låt oss gå! Hu, hwad det är kallt!»

Med glädje antog Nyd tillbudet. Klockaren kunde, sedan han en gång känt sig frusen, ej wänta på deras i hans tycke långsammas gång utan luffade förut.

«Stig på, min bestedlige herr fånge,» jade Profsten i det han öppnade salsdörren för Lasse.

Lasse war ej wan wid krus, utan steg burdus på; profsten kom ester, och klockarfar war redan listwad för brasjan i kanelugnen, framför hwilken han tagit plats.

Sedan de uppvärmt sig något och druckit sina två koppars kaffe hvardera, började Lasse Nyd sin berättelse, hvilken läsaren känner till.

Klockarfar hade god min af att vilja somna framför brasan, men Lasses berättelse blef honom allt lifligare och han fann sig slutligen föranlåten att hålla ögonen öppna.

»Slut nu med berättelsen» sade prosten, då Lasse hunnit så långt i sin berättelse, att han skulle omtala sina försök att praktisera sig ut genom fönsterna. »Jag förstår nu hvad jorts folk, som wid denna tid woro i kyrkan. Emellertid säger jag dig: gå aldrig för bitida åt Julottan; dem du såg strömma ur kyrkan woro inga lefwande menniskor, utan andar.»

Lasse wiste ej hvad han skulle tänka, men han ansåg prosten wara litet widsteplig.

»Nej, jag skall wäl gå, jag,» sade klockaren i det han reste sig upp.

»Ja, det tycker jag är det bästa», svarade prosten. »Stäm nu fullt oförfärad eder orgel.»

Klockaren aflägsnade sig och samtalet mellan prosten och Lasse fortsattes.

Sedan Lasse omtalat hvad han gjorde, uppehöll sig med och hvad han skulle i denna byn att göra samt berättat sina äswentyr och tillika något litet skrutit af sina bragder, tog prosten till orda.

»Du ser mig ut», sade han, »att wara en tapper karl. Här-intill ligger, som du kanste redan wet, ett slott, hwilket är beskrifwet att om nätterna wara besökt af onda andar och spöken, så att ingen menniska kan wara der då.

Den förre egaren och innehafwaren af detsamma tog en gång ifrån en fattig stackars gunna hennes enda ko och lät hennes lös-egendom gå på auktion, endast för det han wille hafwa pengar och hon ej kunde på utiätt tid betala hyran för det torp hon bebodde. Torpet låg på hans egor och ej stort mer än några böckfott från slottet. En morgon fann man honom strypt i sin sängkammare, och ingen anade af hwem. Den mördades släktingar utarenderade nu slottet och den öfriga egendomen åt en inspektor här i byn; men om morgonen efter den dag han ditfhyttade fann man honom också liggande död, men då i salen. Härefter tordes ingen på några wilkor wara inom slottets väggar en enda natt. Den nuwarande egaren köpte det på en auktion, som hölls åtta dagar derefter. För Jan Larsson — så heter egaren — war det ej någon swårighet att få egendomen; ty ingen

ropade på den mer än han. Då han tillträdde den lät han bygga en ny byggning på gården för att slippa bo i slottet och bli ihjelslagen. Som han är en rik och något frkostig man samt tillika har en giftasthågen dotter, har han utloswat, att den som djerfves wara i slottet en enda natt och på denna tid kan bortdrifwa de wäntenden, hwilka hersta der på denna tid, skall få — hans dotter samt få disponera öfwer hela slottet. Fem år hafwa försutit, utan att någon anmält sig, och byns innewånare skulle defutom hafwa ansett den för wansinnig, som welat göra något försök. Dottern, hwilken är en wacker flicka, fortfar alltså att wara ogift, och hennes dagliga önskan är den, att någon behjertad karl måtte anmäla sig. »Wore han djerf,» säger hon, »skulle det nog lyckas honom.»

»Nu min käre Nyd!» fortfor profsten med ett forskande ögonkast på Lasse, »nu will jag pröfwa din djerfhet, af hwilken du nyhberömded dig genom att föreslå dig göra ett tillbud hos Jan Larsson att blifwa kausse redan nästa natt i slottet och på samma gång göra ett försök att utdrifwa onda makter, som der hersta på natten. Jag skall gifwa dig ett skrifligt intyg irån mig, att du är i rätta ärendet stadd. Öfwerwäg först noga med dig sjelf, om du tror dig hafwa mod nog att anmäla dig dertill! Lyckas du, så är du redan i morgon en herreman, den der kan mäta sig med hwilken som helst inom socknen; men lyckas du inte, så — — —»

»Inga så och ingo men, eller något tal om att misslyckas,» afbröt honom Nyd något otålig. »Skulle jag inte lyckas i ett sådant prof, då wille jag ej mera räknas för att hafwa tjent Kongl Majt och kronan en enda minut. Defutom Herr prof!» den som dör af rådsfla, bör begrafwas i hönshuset, säger ett gammalt ordspråk.»

»Sälunda ämnar du göra ett försök?»

»Stoå tunnor tusan granater, wist gör jag det!» swarade Lasse Nyd, som redan inom sig sjelf uppgjort planer för sin eröfving.

»Då skall jag på ögonblicket gifwa dig mitt skrifliga förord,» sade profsten i det han satte sig ned wid skrifbordet och började skrifwa.

Sedan han slutat sin skrifwelse, förleglade han den och räckte den åt Nyd, med uppmaning att så fort sig göra lät anmäla sig på slottet och dermed lemna brestwet till Jan Larsson sjelf.

Lasse Nyd tackade profsten, gjorde wensler om och gick ur köket, hwarest mötte honom en hånande blick af profstinnan, som nu war nog lycklig att så weta »hwad den der soldaten hade hos profsten att göra.»

Lassee gjorde blott ett ställningssteg och det wanliga helsningstecknet — två fingrar till tinnningen — hwarestefter han afslågnade sig.

Folket, som begårwo sig till Zulottan, mötte honom öfwerallt.

»Då», tänkte han, »will jag äfwen gå dit, fast för andra gången i dag och se om man äfwen nu har lust att slänga mig inne.»

Lassee bewistade både ottesången och högmessan.

Då Gudstjensten war slutad wandrade han af i riktning mot rofsgården, hwilken måste passeras för att komma till slottet. Prosten bejaun sig äfwen på hemvägen och då han fick se Lassee påskyndade han sina steg och upphann honom också wid grunden till prostgården. Nu blef Lassee tillsagd af prosten att följa med honom in, hwilket Lassee äfwen gjorde.

»Du skall wäl inte gå på fastande mage heller,» skämtade prosten.

Sedan Lassee intagit en rundlig frukost eller middag, hwilket som behagades, tackat så wäl prosten som prostinnan och lofwat att i morgon, såwida han war bland de lefwandes antal, återkomma, afslågnade han sig, nöjdare än wanligt.

»Ätminstone skall jag ha betalt för det jag stod på post i natt,» sade han för sig sjelf, hjertinnerligen glad.

Snart war han framme wid det widunderliga slottet. Han gick in i köket, hwarest han träffade en hyblande piga, som han bad lemna breswet till »patron.»

Det dröjde ej länge innan »patron» wisade sig. Hårt skämtande slog han wår Lassee på axeln, i det han sade:

»Zafå, min gubbe lilla! Anser du dig så hög, att du will dö i ett slott? — Nå ja gerna för mig. Emellertid läger jag dig —»

»Behöfs intet! Wördig prosten berättade mig att här i slottet war alldeles omöjligt för någon att wara på natten; och sedan sade han, att ni utfäst ett löfte, att den, som kunde wara der öfwer en natt och till på köpet utdriswä de onda makter, som herska der, skulle lå gista sig med er dotter. Jag är ogift, passaf derföre; fattig är jag också, det, gunås får jag lof att erkänna; och more jag ej det, så tror jag till och med sjelf, att jag aldrig skulle göra något försök, Tillåt mig derföre att i natt göra ett.»

»Som du will,» sade »patron.»

Frågor från alla håll riktades nu mot honom. Då han såg sig wara ur stånd att bewara alla, gjorde han den inwändningen att prosten bedit honom komma till sig om en timma.

Lasse slapp sålunda undan de pratjuka människorna, som något »snopna», ej kunde förstå sig på denna underliga människa. Till qvällen uppehöll sig Lasse hvar han kunde.

Då han ändtligen gick fram till Jan Larssons gård, hade man länge väntat honom. Genast efter sin ankomst företog sig Lasse att bära in ved i rummet, der han skulle tillbringa natten; hwarefter han besåg sin nya wåning. Rummet war mycket stort, med ännu granna tapeter, men utan några möbler. I det stället hade Jan Larsson inredt rummet till en snickareverkstad med en hyvelbänk, två skruffstäd, en swaristol och diverse annat arbetareredskap, hwilket Lasse kände till förut. Då det led mot kl. 9 på qvällen och familjen ännu satt samspråkande i den andra, midt emot slottet på gården liggande byggnaden, gick Lasse ditin och frågade husbonden om det ej ware någon som kunde hafwa lust att göra honom sällskap i natt. Jan Larsson gjorde härvid stora ögon, i det han sade:

»Hwilken tror du är så galen, att han will godwilligt gå till döden. Men i alla fall kan du Karin — fortfor han till en pigga — bedja drängarne komma in, så skola wi fråga dem om någon har hjerta i sig att göra dig sällskap.»

Drängarne kommo in, men då de singo del af hwad som war i fråga backnade de allesamman.

»Men du, Olle,» sade husbonden till en af dem, »du som eljest alltid är så djerf af dig, törs icke du heller?»

Efter någon öfverläggning beslöt sig Olle likwäl att göra Nyd sällskap, järdeles som denne såg så frigiff ut.

Utän några widare omständigheter åtföljdes nu de båda äfwen-tyrarne till slottsajalen, hwarest de framsför spisen satte en bänk och satte sig på den samt började språka med full fart. Först berättade de jagor för hwarandra; men sedan började Nyd att omtala äfwen-tyr ur sitt soldatlif, hwilket mycket roade drängen. Så sutto de samspråkande till fram åt kl. 12 och läto den ena eldbräjan efter den andra brinna ner, då de plötsligen märkte att weden tagit slut i wrån.

»Skall du eller jag gå ut efter wed?» frågade Lasse kamraten.

»Ah, jag kan nog gå», svarade denne.

Han gick, men kom aldrig tillbaka.

»Ja, se när man sticker barn till bys, får man sjelf gå efter», sade Lasse i det han steg upp och ämnade sig gå efter den wäntande weden.

Då han kom ut på webbacken, fick han till sin stora förvåning se drängen liggande liflös och sönderrifven, badande i blod på vedhögen.

»Juså, orkade du inte längre?» sade Lasse i det han drog honom affides.

Sedan bar han själf in några fång wed och satte sig sedan framför eldbråjan. Som tiden började bli alltför lång och Lasse ej hade något att ihjelsätta sig med, gick han ut till höns huset, hwilket han plundrade på tre af de innewanare. Med desja under armen begaf han sig in och satte sig åter framför spjeln, wred hufvudet af alla tre hönsen samt började plocka dem. Så hade han suttit en stund då någon knackade på dörren.

»Stig på!» ropade Lasse så att det dånade i hela slottet. Den sin uppmaning fick han likwäl förnya två gånger till, utan att någon wistade sig. Slutligen blef han alldeles topp rasande, sprang upp, slog dörren på wid gaswel. Framför sig såg han en litkista, stående upprätt. Han slet in kistan och stälde den framför spjeln, ryckte af locket och sår je en grånad gubbe stå deri. Lasse tog honom helt simpelt i kragen och i det han drog honom ur kistan, ställde han honom framför sig.

»Hwad vill du för slag?» frågade Lasse. —

»Det war wäl du, kan jag förstå som slog ihjel drängstafarn för mig. Hwad hade wäl han gjort dig för ondt?»

»Ingenting. När inte för'et. Kan inte hjelpat. Kom i min wäg. Dömd att gå så här för det jag tog sista kon ifrån en gumma som — — —»

»Den der historien känner jag till förut,» sade Lasse otåligt. »Du har ju i lifstiden varit egare till slottet här? Har du något på sinnet, så anförtro det åt mig.»

»Ja, ser du, nere i wenstra hörnet af källaren här under stå tre sjerdingar fulla med silfwerpenningar. Den ene skall du gifwa åt denna gumma, eller, om hon är död, åt hennes närmafte släktingar, den andra skall du lofwa mig att utbela åt de fattiga här i byn, den tredje får du behålla, om du på ett riktigt och ärligt sätt uträttar mitt uppdrag.»

»Det skall jag wist göra, iwarade Lasse. »Men gå du nu till köjs, det kan du bäst behöfwa. Sela, packa dig nu bara i wäg, annars skall jag hjelpa dig; och kom aldrig mera.»

»Nej, jag lofwar det. Kan nu hwila i ro.»

Lasse stuswade in den förre slottsegaren i kistan, påsatte locket, hwarefter han såg kistan med sin skatt hoppa ut genom dörren. Något förundrad satte han sig ned på bänken och började åter plocka sina hönor. Ungefär ett qwart hade han wäl tittit så, då det åter knackade på dörren, nu något hårdare än förra gången.

»Stig på!», ropade Lasse.

Låset wreds kring, dörren slets upp och in rusade sjeswaste hin håle.

»Hwad vill du?» frågade Lasse, något förbryllad.

»Hjelpa dig att plocka höns,» swarade den främinande.

»Ja, men får jag se, du kan inte, ty du har för långa naglar; men kom, skall jag klippa dem utaf dig.»

Lasse narrade nu den något owälfomne gästien bort med sig i rummet till det era skruftädet, i hwilket han bad honom sätta båda sina händer, »så skulle det snart wara gjort,» sade han.

Utan något betänskande satte främlingen dit sina händer. Lasse började nu att skruwa och skruwade till så hårdt, att blodet slutligen sprutade ur alla fingrarne — klorna — på en gång. Nu började främlingen att jemra sig och gnifla med tänderna, att Lasse snart sagt bäsmwade.

»Släpp mig lös, så får du både flott och egendom,» grällde fången.

»Bitta dig först!» hänade Lasse Ryd.

»Jag har ingenting att förtälja, utan att jag grasserar här om nätterna, då någon menstlig warelse djerwres inträffa denna wåning; men släpper du mig lös lofwar jag att aldrig återkomma.»

Lasse lossjade på skruwten och främlingen war ej sen att draga sina händer ur klämman.

»Stiwäl måste du lofwa mig, att jag får behålla den gröna kullén, som ligger här borta wid wägen, och som menniskorna kalla Gastsfullén, ty lottlös will du wäl i alla fall inte göra mig.»

Som Lasse war en medgörlig menniska, gaf han snart med sig och kontrakt uppsattes derefter emellan de båda, hwari det hette att Lasse och hans efterkommande skulle få ega slottet och derunder lyhdande egor, undantagandes Gastsfullén, hwilken ingen fick beträda; ty då anlågs kontraktet brutet och förbrytaren skulle tillhöra egaren af kullén. Nu återstod endast underskriften. Lasse skref: **Lars Nilsson Ryd**, och den andra ett för Lasse oläsligt namn.

»Hwad heter du? Jag kan saunerligen inte läja ditt namn.»

»Det gör dig ju detsamma, swarade främlingen, i det han rusade på dörren, hwilken han i farten höll på att taga med sig.

Andiligen fick nu Lasse ostörd plocka sina höns och erhöi ej sedan på hela natten några vidare besök.

Nl. 5 på morgonen kom Jan Larsson in och frågade, hur wår hjelte befann sig. Lasse hade redan i två, tre timmar legat och sofwit på eu af hywelbänkarne. Då Jan Larsson såg fjäderhögen och hönsen samt till på köpet sånn Lasse men icke drängen, tänkte han att något rysligt hade hänt under natten. Han började derför af alla krafter falla på gårdens drängar hwilka på ögonblicket insunno sig. Wid det buller, detta förorsakade, trodde Lasse i sömnen, att han hedrades med någon ny visit. Yrwaken satte han sig derföre upp, gnugande sig i ögonen och ropade: »Stig på!»

»Jaiså, du lefwer!» ropade Jan Larsson och styndade fram till honom.

»Huru mycket är klockan, ester ni tordes insinna er här?» frågade Lasse.

»Klockan är öfwer 5,» bethgade Jan Larsson.

»Men hwar är Olle?» frågade han vidare.

»Han är ute ester wed.» skämtade Lasse dock så att Jan Larsson ingenting förstod härwid.

Lasse följde nu sin blifwande swärsader in i hans kammare, hwarest de slog sig ned framför ett bord med tre toddyglass på. Lasse redogjorde nu för allt hwad som passerat under natten, med undantag af hwad som angick de honom anwista penningarne, hwilka han alldeles förteg. Då Larsson hörde att hans rasfa dräng war ihjelslagen blef han alldeles förtwiflad. Nyd tröstade honom dock så godt han kunde.

Tre månader härester war Lasse Nyd gift med Jan Larssons wackra Maria, hwilken så högt älskade honom. De bodde nu som ett gressligt herstap i det stora slottet och ingen i desj granstap undrade på något annat, än huru Jan Larssons mäg hade kunnat utdriswaden onde ur slottet och hwarifrån han erhöi alla sina penningar. Alla byns fattiga priade honom dock och berödde honom så mycket för all den godhet han wisat dem. Han hade ju utdelat penningar till alla fattiga i byn och den skall ej wara så barstropad som kan göra det. En gång wån med profsten, blef han det också snart med de öfriga byns herstaper och i rikedom och anseende steg han ej tillbaka för någon.

Twenne år hade förflutit. Under denna tid hade Patron Nyd lefwat i det förtroligaste förhållande till såwäl swärföräldrar som egen-
domens underhållwande och för öfrigt hela byns innewånare, Gastkul-
len hade han ständigt i sitt minne och förmanade sin kära Maria att
aldrig på något willkor besöka den.

En wacker Tundag war han ute och åkte med sin Maria och hade
äfwen sin laddade bössa samt två jagthundar som sprungo förut med sig.

Rätt som han satt fick han se en stor grann hare springa öf-
wer wägen. Hundarne satte i detamma af i springande fart efter ho-
nom och jagade honom fram och tillbaka öfwer wägen många gånger.
Patron Nyd höll sin häst inne, hoppade ur, gaf tömmarne åt sin fru
samt tog bössan och sprang efter. Han såg haren springa upp och göm-
ma sig bakom en buske på Gastkullen. I sin iswer glöinde han det
honom en gång gjorda förbudet och begaf sig upp på kullen. Han
sigtade på den orörliga haren och war just färdig att syra af, då han plöts-
ligt såg honom förwandlas till den person, med hwilken han nattetid
för nära två och ett halft år sedan uppgjort kontrakt i stottet.

Patron wille fly aer från kullen, men han stod som fastnaglad.

»Nu är du mtu,» skrattade den från hare förwandlade.

»Det wet jag,» swarade Nyd stolt, »men du måste likwäl låta
mig taga farwäl af min hustru.»

»Ja, det får du, men skynda dig.»

Då Patron Nyd kom till sin kära hälst påminde han henne först
hwad han så ofta sagt henne angående Gastkullen och sedan omtalade
han för henne hwad som förestod honom. Hon började gråta och frå-
gade sin käre man om det stod att förlita sig med mannen på kullen.

»Det tror jag inte,» swarade Lasse Nyd, »men om jag får göra
med dig som jag will skall jag förföka rädda mig.»

»Ja, bara du inte gör mig något som är farligt,» swarade fru
Nyd, i det hon fästade en undrande blick på sin man.

»Nej, derför behöfwer du inte frukta.»

Patron Nyd lyfte nu sin kära Fru upp på armen samt wandrade
af åt kullen. Då han war ett ett godt stycke derifrån ropade herrn
på kullen emot honom:

»Hwad är det du bär på för slag?»

»Skruflädet!» brummade Herr Nyd.

»Drag åt sanders med ditt skrufläd och kom aldrig hit!»

»Tackar,» sade herr Nyd, i det han hjälpte sin fru att komma
på benen. »Då wänder jag om hem igen.»

»Sådan erkefålm!» ropade herrn på kullen. hwilken herre icke war någon annan den onde sjelf. Så berättas det åtminstone än i dag der i byn.

Patron Nyd med sin fru åkte åter hem och aldrig sedan wisade sig för honom herrn på kullen, hwilken kullens namn sedan förbyttes till »Fridkullen,» som bestogs af hwem som helst och utan någon fara.

Den onde infann sig ej heller för att göra några anspråk på sin eganderätt till kullen. Någon tid derefter lät Patron Nyd der bygga ett lufshus. Den war såwäl hans som Marias käraste iavoritplats; ty der sattes hennes kärlek på ett swårt prof och der förjagade han, med hennes hjelp, för ewigt den onde anden från stället egor.

Och så sluter historien om Lasje Nyds uppkomst här i werlden från fattig, simpel soldat till rik ansedd brukspatron, hos hwilken hwar och en som gästar hans hus blir på ett makalöst wänligt sätt emottagen och undfånad med en berättelse — naturligtwis mundtlig — om hans nattliga äfwenlyr i kyrkan och flottet.

Jul=Bocken.

Julastonen war inne; i ett afdningswärdt hus gjordes, som wanligt, till denna stora, glädjefulla högtid, hwarjehanda tillrusningar. Förmiddagen war för den brådstande modren och de längtansfulla barnen tilländalupen, den goda husmodern började ha allt inom sin boning i ordningbragdt; klockan war 6 på astone och de nära hulda anförwandterna wäntades hwarje stund; desia kommo, och kort derefter satt den företroliga familjen omkring den ijudande thefannan; när den war tömd började de glädjeyra barnen med otålighet afbida tiden för framkomsten af de nog länge wäntade julklapparne, under de ofta upprepade orden: »Mamma kan aldrig tro hur roligt det är om Julen!»

De ädla föräldrarna kyfte sina små hulda warelser och gingo, åttiofå af dem jemte det öfriga sällskapet genom det närbelägna kabinettet och en salong till förmaket uti samma måning. Huru lysr icke bardomsglädjen, med desj mildt strälände öppenhet, ur barnens ögon, då förmaksdörren öppnades och se en grönskande granflog som upptager nästan hela förmaket och från hwarje granqwist strålar en flimrande glans af antända jul-ljus, så att hwar och en gren bildar den skönaste ljuskrona. Granarnas nedre grenar defutom beklädda med julklappar för barnen. Gröna flogar med idelt guld, sådan traktering wankades

för barnen endast på Julastonen. Sedan barnen skördat sina julklappar tillkomma äfwen några af tjenstefolket, med mederbörligt tillstånd, för att fröjdas åt den underbara sfogselden. Under detta öppnas äfwen yttre förmaksdörren, som lemnar utgång till nedre wåningen.

Det dröjde en stund innan någon inträder men inart framrusar som en hwirvelwind — »icke en stöldmö, skön som dagens stråle, utan en herza, skräckwård som hin håle.» — Den intomme lyntes förklädd, deß hufwud är insvept i en grof säck, kroppen betäckt med en eldröb fort-sjol och benen med blåa strumpor, försedda med röda strumpeband, alldeles sådana benkläder som Michel Angelo har tagit sig friheten begagna på den målade bild, som skall föreställa Gudfar. Den förklädda, ehuru stor och groslemmad, lyntes wara en qwinna. Med ett långt band drager hon efter sig en naturlig bock hwilken på sin rygg bär ett ansenlig packning. Bocken stretar i förstöné endast emot, af råddhåga för den lyjande granskogen, och synes på intet wilkor låta perbenera sig att lemna platsen wid dörren.

Gäster sådana scm deßa, ådraga sig naturligtwis stora ögon och stor förundran af dem, som icke hafwa förwäntat sådana, ehuru julbockwifiter icke äro owanliga på Julaston.

Hwar och en af de närwarande personerna wiste wäl att det nu skulle wankas julklappar, men ingen anade det uppträde, som förestod. Bocken, som nu förmodligen har öfwerslätt wärsta hettan af sin förlägenhet, gör ett förfärligt språng framåt, hwarigenom bandet brister och den frje hornhjelten attakerar oemotståndligt de konstmässigt uppfällda lyjande träden.

Inom ett ögonblick ligger den lyjande härligheten omkullslagen. Barn och qwinnor skrifa — rödfjorteln kommer i en förfärlig strid med Bocken, hwilken ej will gifwa sig fången. Den gamle iskne hushållerskan, jurrade som ett bi, slyger blindt på rödfjorteln, för att söka afrycka masken ifrån det dolda ansigtet. Stolt öfwer sin seger anfaller nu julbocken den gamla häran i ryggen och klappar henne söga skonamt med de wäldiga hornen. Husfadern med de sina äro af styrpris och återhållet löje så betagne, att de helt owerkamt se på det konnissa spektaklet. Tjenstefolket springa och skrifa, förwisiade om att en trollpacka, hin onde sjelf i bockskpnad, intommit i huset. Senare anländer den oförsträcka husmamsellen, hwarwid upproret ändas i det hon tager Bocken fast med sitt kraftiga handtag.

Rödfjorteln eller Trollpackan, troligen misnöjd med besöket, har lemnat sin behornade kamrat i sticket och under tumultet flytt bort ur

hujet. Doftat de noggrannaste efterforskningar kan den förrymde icke tillrättastaffas.

Nu återstår endast rättegång med Bocken och undersökningen af hans medförda packning. — Dansedt Hushållerstans ifriga yrkande, att Bocken genast borde dränkas i något aflägsset sjödjup, verkställsdes visitationen af husbonden sjelf. Han söker icke länge uti en säck tyld med lumpor, förrän han finner ett stort paket med adress till honom sjelf.

Då paketet öppnas, befinnes det vara fylldt med Ryskt mynt, till ett belopp af mer än 100,000 Silfver-rubler, åtföljda af dokumenter som intyga, att han erhåller full eganderätt till nämde penningesumma, såsom ärsid af en för några månader sedån i Pitanien ofliden gård begare, slägt till honom; och enligt förordnande skulle penningarne öfverlemnas åt arstagarne på innevarande års Julafstön.

Som den ädla husfadren hittills har varit ofunnig om såväl den nästan ofända släktningens död som hans under lifstiden förvärfvade egendom, gifver den inträffade händelsen naturligt anledning till stor synpris. Dron och willerwallan förbyttes till lugn beundran och högtidlig utmärkelse för den döde arsgifwarens ära.

Hushållerstans, ehuru blåslagen, finner sig benägen att underhandla om fred med bocken. Troligen har aldrig en Jul-bock blifwit så väl trafikerad, som denne. Han blifwer äfven barnens förtroligaste vän, änskönt hans oförhynchhet, att så hastigt hafwa gjort slut på deras glädje öfver den lyfande gransfogen.

Med frifkostig hand tilldelade arstagaren sedan åt alla närvarande en summa af den erhållna betydliga penningen, och åftadkom derigenom för hela sin omgifning en fördubblad glädjefull Julafstön.

Julgranen.

Gifwes det väl något stönare språk härnere än hujet af det friska löfverket i den härliga fogen? Helt säkert waknar den muntra, sorglöjaste sälles hjerta och han dröjer att wandra vidare, då han en wårdag ser de unga ljusa träden, darrande af wällust tala med hwarandra; då allt rundt omkring sakta susar och hwiskar. Wandraren, den uppmärksamma, sätter sig i gräset; de doftande gröna wågorna slå tillsammans öfver hans hufwud, och han blickar lyfande upp till den gröna löfhimlen, drömmande om faders- och modershjertat, naturens rika statter, o. s. w. Under förtroligt kärleksprat lutar den ståtliga efen sig

mot den förtjusande spåda björken, den smärta poppeln har helt wig-
tiga saker att anförtro den allvarsamma almen och ibland allt detta
pladdrar oupphörligt den rörliga äspen. Lif och lyckalighet draga ge-
nom flogan underbart uppriskande för menniskoögat och gripande för
menniskohjertat.

Men midt ibland all denna yppiga fröjd står ett slumt, mörkt
träd, som ej leker med ljusa blad, det är *Granen* med sina ispetsiga
imå barr. Kärleksfullt utbreder han sina armar ty hans hjerta bär
ingen ofund, men han blickar sorglet framför sig. Som en bekymrad
man ibland glada lekande barn står han emellan de löfmyckade träden.
Sällan händer, att en fogel på sin resa genom flogan någon kort stund
rastar på deß grenar, han gömmer sig heldre i doftande löfverket, som
så oemotståndligt laddande lo'war stugga och swalka. Fjärilarne och de
gyllene skalbaggarne taga högst sällan in på det stilla wärdshuset wid
»Granträdet;» ödeligt förblifwer det hela den strålande sommaren; till
och med om hösten liknar deß drägt allena en sorgedrägt; det bär sorg
ester de brokigt smyckade träden, som döden trots deras präkt tyszer.
Så kommer ändligen wintern, höljd i sin glittrande ismantel och följd
af sina tjenare, de skarpa windarne, hvilka grymt afflita alla de fina
bladen; ändjursten strör, hastande, hrita flockar öfwer hela nejden och
all lifswärme stelnar wid hans åsyn. Blott Granen möter hans blick
utan fruktan och med ett hemlighetsfullt leende ty den mäktige trosli-
karlen med ismanteln har ingen makt öfwer honom. Men den gode
Guden som stänker hwart och ett af sina verk från menniskan ända
ned till wassen i mulden, en förhärligande glädje eller en lycklig tid
har äfwen för den stilla, tålmodiga Granen beredt en lön, lika hänsö-
rande som wärlust och solfken.

Grenarne eller de unga afkomlingar af den majestätiska Granen
hemsöras till den rikes palats som till den fattiges koja, för att der-
städes smyckas med allt det wackra som till högtiden kan anskaffas åt
barnen. Julljulen placeras också i mängd — allt till minne af Werlds-
försönarens ankomst.

Natten till den 25 December, om hwilken de heliga böckerna be-
rätta så många underbara ting en natt, hwilken wi med barnsligt
fromma sinnen, ärligen fira i kretsen af våra älskade och kalla »Jul»,
stiger nämligen en Engel fram i barnskynad till det stumma men rika
Granträdet tyszer det, danjar omkring det samma och slutligen beund-
rar deß härlighet, m. m.

Sålunda intwigdes det af ousläglig salighet häfwande Granträdet; det är utvalt framför alla andra träd, framför foglarne och alla andra små warelser, som ej förmådde undslippa inöfrosken, och hwilka han under sträng bewakning håller fångna, att bereda en fröjdesfull Julhelg åt nästom hela mennisko släktet.

Julafston.

Ater är den stora fest Med fr öjd och gamman inne, Ljuslig glädje är den gäst I hwar koja, i hwar rt sinne, Ljusen skina öfwerallt. Intet bröst förblifwer kallt.

2. Barnen dansa i en ring Muntert kring sin Julgran granna
Tills Julklappar skya kring Och förmå dem till att stanna. Mormors
oga strålar då Der hon sitter silfwergrå.

3. Som den ena rosenkryn På en Majdag styr den andra. För
de gamles inre syn Ljuswa barndomsminnen wandra. Utaf barndoms-
glädje ren Smittad synes hwar och en.

4. Lowlös uti Julens fröjd Fattigdomen sjelf ej blifwer. Blott
den, som är oförnöjd Och den själ åt jorg hängiswer, Gräfwande sig
ner i mull, Känner sig af ångsan full.

5. Glädjen är ej minst hos dem. Hwilka bo i kojor låga; Ne-
nest är den i det hem Der man svarar på min fråga: Hwarför fröj-
dens I så här? För det Frälsarn födder är.

6. Liffom friska plantor stå Kring föräldrarne de unga. Och
en Julpsalm eller två Stämmes upp med själ och tunga. Trånga
flugan ihlls derwid Af en ousläglig frid.

7. Ware så en helgedom, Ljus och frid i full hwarje hydda.
Ware glädjen icke tom Hwarken uti festligt prydda Salar eller låga
tjäll, Utan rik på Julens qwäll.

Julafston i Prostgården.

Uti prostgårdn allt på högtid tyder, Folket sig i helgdagskläder pryder; Pro-
sten i sitt lugna, stilla sinne Tackar Gud; Julafstonen är inne.

2. Prostom ensam trypar kring i salen; Ingen utaf hela personalen
Wägar utom hennes lof inträda: Hon är hyskeltatt att Julgran klåda.

3. Redan har hon Julbordet dukat, Sedan syri är hon det brukat
Prostens barn ej hafwa, men de klåda Gran och Julbord att sitt tjenstfolk glåda.

4. Ut i salen alla nu sig samla, Prostén delar ut åt unga, gamla Gåswor, som han köpt i staden. Ingen loitlös blir af hela raden.
5. Nu de alla bocka, strapa, niga, Se, då framgår prosténs äldsta piga, Fattar prosténs och prostinnans händer Och sitt öga framt mot himlen wänder.
6. Säger: "Mätte Er den Högste skydda, Mätte i iden lägras fring Er hydda Det af hjertat önska wi Er alla och i Herrans händer Er befalla!"
7. Prostén svarade törd: "Jag tackar Eder, Wertlig fröjd, er kärlek mig bereder; Och jag önskar er att ni må finna Herren Jesus och Hans kärlek winna.
8. Lätom öf nu alla Herren prisa För den nåd han öf har täckts bewisa. Kärleksrif Han ende Sonen sände Att öf frälsa ur allt wårt elände.
9. Lätom öf fring trubban öf församla, Stjernan lyser; "ej i mörker samla Wi nu meca Gud öf uppenbart Nåd och frälsning; Jesus allt förklarar.
10. Så han talar och nu alla sjunga Herrans lof med hjerta och med tunga; Sift på sina knä de nedfalla Guds wälsignelse att nedertalla.
11. Sådan Julfröjd Herren wälbehagar, Derföre Han skyddar deras dagar Och till slut en himmelsk fröjd och frid Skänker dem hos Sig till ewig tid.

Jul-wisa

Att slagta och brygga och baka Och twätta och mangla och stryha, Är nyttigt och bra, gubbewars! Mannen han är under stöket, Då hustrun är ständigt i köket, "Tont seul", som en gåse i Mars.

2. Han knappt ser en skymt af sin mats; Ty än skall hon stöpa och baka Och än lägga fläsk uti salt. — Han hor huru surkålen stötes Och wädrar att lutfisken blötes Och orblod förwandlas till palt.

3. Han törs ej på töksdörren glänta, Han solo får sitta och wänta Och gåspa och läsa sin pest. Beständigt till middag han äter kallt kött och uppstekta potäter, Till astonen än klenare kost.

4. Så sitter och jag före Julen. O wore December, ja kulan, Med allt detta bråket förbi! Att blott för en axtens wällesnad i månader mista sin trejnad. Säg finne wäl reson häruti?

5. När Julaston kommer, för resten, Jag ingenting winner på festen, På Julklappar blir jag ej rik. Och fastän jag super på fisken, Så står jag beständigt den risfen Att sluta min qwäll med — folit.

6. Fördenstull bebjmrad jag riswer Mitt öra och tiden fördriswer Med rimsmideriet en smul. — Men hör! — Nu begynner ett wäsen; Ty ack! det hör också till pjejen, Att siff skall här sturas till Jul.

7. En piga i sammaren kishwer Och utan pardou mig fördriswer. Slår watten på golswet helt lugnt. Jag flyktar, betagen af sasa; Men balja och wisse och traja, De sätta för Julqwädet p u n k t.

Julens förebud.

Julen nalkas mer och mer, I hwart hus revolution, Damma, skura och polera, Är en dagelig motion. Man skall twåla in och gnugga, Så att twätten bliswer hwit, På sitt lif ha' galt och sugga Icke längre nå'n tredit.

2. Man skall brygga, man skall baka, Stoppa korf och luta fisk; Blant! skall stå hwarenda stala, Mattorna ha stryk och piss. Vadgårdspigan rapporterar Att nu son har kalswien fått; Sjelfwa grisen snart brisjerar Wid en tjusande kompot.

3. Hwillet bråk, och hwilken brådsk, Hwillet fastligt flöj och släng; Husbond' dumdrar som en ässa, Öfwer husets lata dräng. Matmor åt sin piga gifwer Bra med krus för wårdslöshet Fast hon troligtwis ej blifwer Något bättre alls för det.

4. Glickorna de nu arbeta Långt på natten med sin nål, Ingen kan så noga weta Hemlighetens föremål; Mammorna de ventilerar Huru bösen stårt skall bit. Papporna de stytst fundera Huru lasjan skall stå bi.

5. Kavaleren är of twungen, Hwar och en uti sin stad, Hafwa något uti pungen, För att Zul'n se en sarad. Förebuden äro många, Många finnes äfwen så För att tro sig glädjen långa, Hwiwu't fullt af myror så.

6. Julen kalkas — är snart inne, Julgran tändes boken står Leswande i barnens minne Se'n i sjol, med hull och hår. Du som brukar smida rimmen' Tänkt på gröten! du wäl har, När den slår, den låra timmen, An ett rim för gröten qwar.

Brötreim på Julaston

Wid Kung Oscars bord äfwen Julgröt har Och den som är rar.

I en gryta griten kokad är

Och icke på en gaffel;

En bättre mat än denna här

Sins ej wid lungataffel.

Äf gryn är denna gröten kokt och icke utaf kål;
Wi dricka alla glada nu wårt goda wårdsfolks stål!

Det är ju i sin ordning, att jag, som Skåning,
Nu fyller upp med gröt min mellersta wåning.

Äf alla slags myndighet på jorden
Grötmyndigheten är störst i Norden.

Gröten är kokt i en gryta och icke i en stål;
Jag fruktar att jag äter mer än jag tål.

Har jag inte rätt fanhända? Är min sägen ohemul?
Der som söt-gröt ej serveras, der är icke riktigt Jul.

Gröten är kokt i spifeln och icke på en dis,
Smakar rätt flönt sen man ätit sin fisk.

Äh intet enda folkslag, på hela denna jord
Förstår, som Nordbon, rätt att sira Julen.

Wår sötgröt är en nordisk rätt,
Hwars bruk så långt som tiden räcker —

Den lagas till på enkelt sätt,
Men är dock ganska läcker.

När Israels barn i öfven gingo,
Till proviant de manna fingo;
Slitt haglade på dem från styn.

Vår sötgröt är af samma gryn.
Här wid min gröttallrit är jag så fäll,
O, att jag hade två magar i qväll!

I Södern är man mäktig dum; man har ej sötgröt der;
Nej tæta vill jag Swensken då, han wet hwad läckert är.

"Gif bonden gröt, så wet han hwad han får."

Så hörs ett gammalt ordspråk, är från år.

Men gröt är alla Swenskers älsklingsrätt,
Helst när den lagas till på detta sätt.

Af våra gamla säder wi lärt att äta gröt;
Gud gifwe att den aldrig i Swenska hyddan tröt.

Att hwiita gröten Swenskt sig gläder,
Då Julen ses i flott och i hydda stå;
Så göra wi, så gjorde våra säder,
Så göra, en gång våra barn också.

Så hwiit som snö, så varm som swanskinsfäll,
Så söt som sönnen eiter mödan är,
Så är vår rara gröt på Juleqvällen,
Och god är himlen, som öf den består.

Vår Julens gudom träder i upplyst menniskotjäll
Då blir den sorgsne lugn, den glade dubbelt fäll. —
Säg nu om jag rimmat har på denna Juleqväll?

Jag tycker mycket om en française, en qvadrill och en polkett,
Men ändå mer att äta mig af risgrynsgröt wäl mått

Så stynden nu alla båd' stora och små
Att rinna för gröten så gått ni förnä.

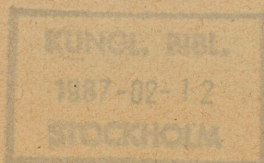
Ingen till hustru jag will taga,
Som ej sådan gröt kan laga.

Sötgröt är mig just en delice,
Dernäst tycker jag mest om stekt gris.

Om något blir öfwer af gröten det spilles ej bort,
Deras göres kata och det inom kort.

Femtio stedar jag ätit helt wißt.

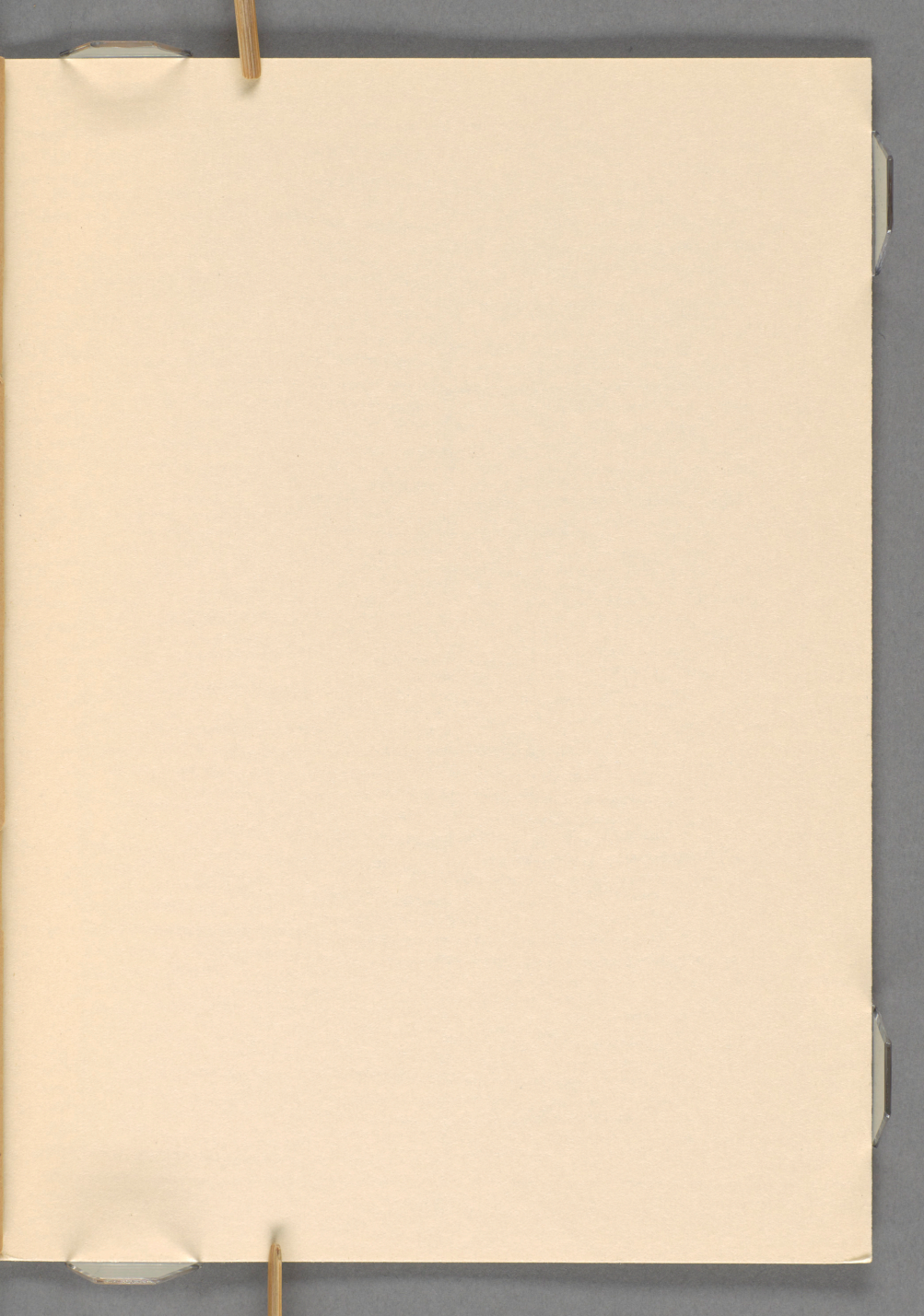
Börjar jag först, nog slutar jag sist.

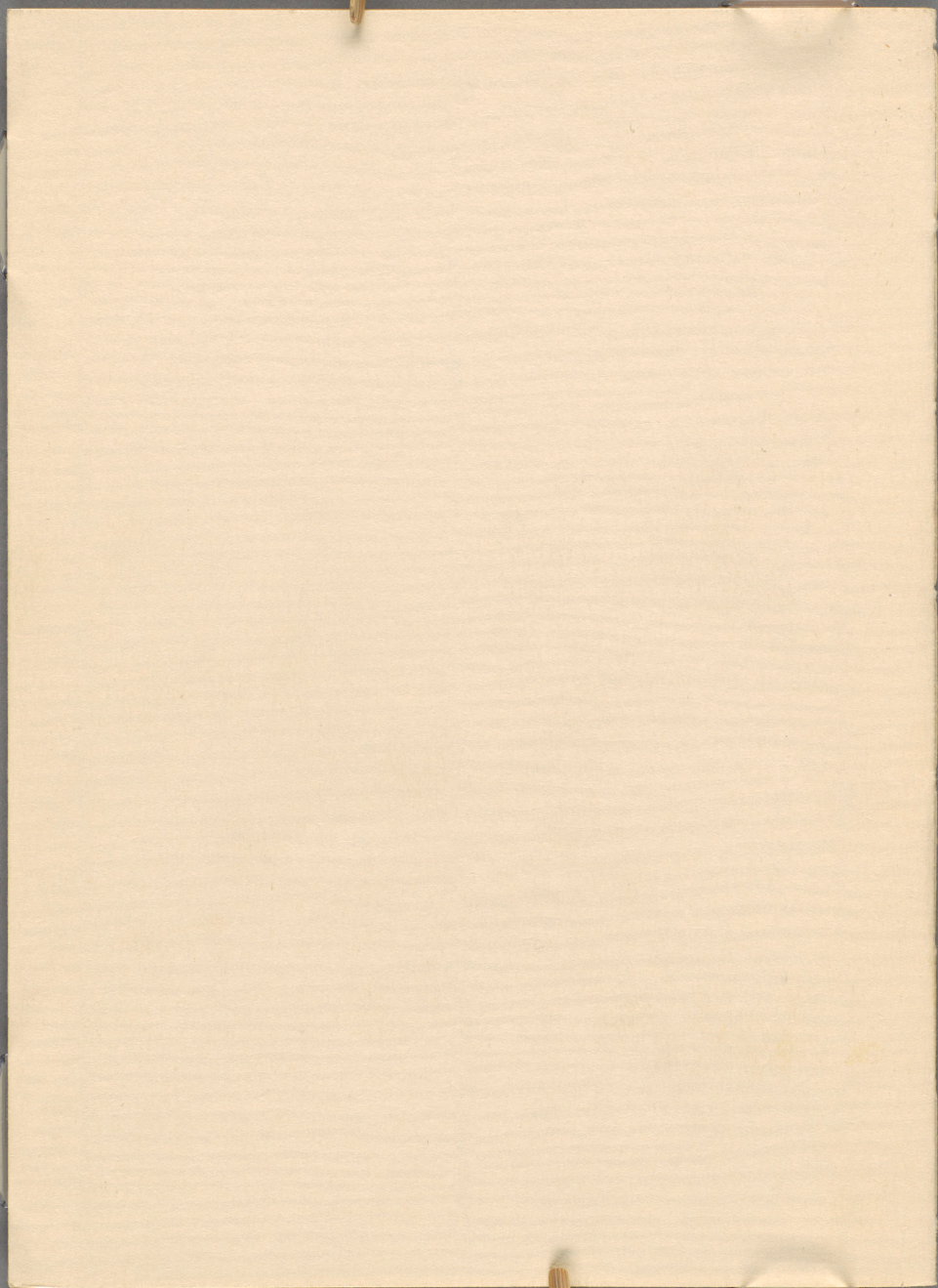
Pris 25 öre.

Göra av perukerak. Bengt Hjerd,
St. l. l. l.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

